

Risiko for stenyver ved diegivende søer!

Der observeres fortsat problemstillinger med diarré ved smågrise 2- 5 dage efter fødsel, manglende mælkeydelse ved søerne 2-4 dage efter faringen, frafald/frasortering af "sult" grise.

Af problemløsninger har der været forsøgt med forskellige løsningsforslag på ovenstående problemer. Det er dog ikke i alle tilfælde de forskellige tiltag såsom vaccination mod clostridium type A, tildelt drægtighedsfoder 5 dage efter faring og gødningsimmunisering af drægtige søer, som har haft nogen positiv virkning.

Hvis man har observeret nogle af de nævnte problemstillinger og fortsat har problemer kan stenyver måske være årsagen. Stenyver er ikke det samme som en yverbetændelse.

Stenyver er følgende:

Soens yver føles spændt/fast og soen kan føle utilpashed og hvor den ikke vil ligge sig rigtigt om på siden og die til smågrisene. Der vil ikke være meget mælk at presse ud af yveret. Soens ædelyst vil umiddelbart være normal og hendes temperatur vil være mellem 38-39 grader.

Yverbetændelse er følgende:

Soen har spændt og rødt yver, og i nogle tilfælde vil det kun være enkelte pletter der er inficeret (tit de bagerste kirtler). Yveret vil føles varmt, og soen vil ikke lægge sig til at die smågrisene og soen er aggressiv når yveret berøres. Soens temperatur vil være høj, normalt mellem 39,5 – 40 grader + den vil stoppe sit normale foderoptag.

Hvis soen har stenyver, yverødem, hævet/væske i vulva eller hård knoldet afføring kan det betyde manglende mælk hos soen og ikke mindst manglende råmælks forsyning til pattegrisene.

- **Stenyver ved gylte/søer.** Yveret er fast ved faringen og der er ikke optimal mælkeproduktion ved søer/gylte. Det betyder at smågrisene ikke får den nødvendige råmælk i forhold til immunbeskyttelse og efterfølgende udvikler grisene diarré.
- **Yverødem & hævet vulva.** Der er væske i den sidste del af yveret og væske i vulva, som er meget hævet inden faringen.
- **Hård/knoldet afføringen, som fåre lort!** Afføringen skal være som en ko-kasse.

I forhold til de nævnte problemer vil årsagen typisk være omkring fodersammensætningen og den manglende sammenhæng mellem drægtighedsblanding & diegivningsblanding og ikke mindst den valgte fodringsstrategi til søerne. Yderligere vil problemer som endotoxiner som følge af dårlig foderhygiejne, svampetoksiner og/eller uhensigtsmæssig afbalancering af foderet også give problemerne.

Den simple forklaring er, at op til faring sker der en del hormonelle, samt fodringsmæssige ændringer for soen. Bl.a. tildeles soen mere foder før faring. Soen har igennem drægtigheden fået tildelt forholdsvis lidt foder med forholdsvis lave næringsstofkoncentrationer.

I omsætningen af næringsstoffer samt indholdet af toxiner i råvare, dannes der en række endotoxiner (toxiner som dannes invortet i dyret). Samtidig har leveren kørt i lavt gear længe. Leveren er som bekendt dyrets filter for blandt andet gift og affaldsstoffer. Hvis leveren ikke kan følge med ender nogle af disse endotoxiner ude i cellerne. Organismen reagerer ved, at forsøge at fortynde toxin koncentrationen med vand for at minimere skadevirkningerne.

Hvis der er manglende eller ingen sammenhæng imellem diegivningsblandingen og drægtighedsblandingen, og at den tilførte energi i diegivningsblandingen er af tvivlsom kvalitet kan yverødemer også forekomme.

Observeres der hævet vulva, vanddigt yver, hård knoldet afføring i Jeres besætning eller er der spørgsmål/kommentar angående fremsendte eller andre fodringsrelaterede spørgsmål er du altid velkommen til at kontakte SCA Danmark for yderligere uddybning af løsningsforslag.

SCA Danmark

0045-87 610 727